

Промисловці освоюють енергоменеджмент

Доводить важливість питань енергоефективності та енергоменеджменту сьогодні просто зайве. Особливо у нинішніх непростих для виробників умовах. Тому й виникає потреба в раціональному використанні наявних ресурсів і пошуку нових підходів, які будуть економічно доцільними для підприємств та організацій.

Приміром, генеральний директор компанії «Technical and Management Services» LLC. Михайло Левицький вважає, що в таких галузях, як металургія, машинобудування та хімічна промисловість, питання енергозбереження й енергоефективності не можуть не виникати, оскільки в собівартості продукції частка енергоносіїв становить від 40 до 90 відсотків. На жаль, на сьогодні енергоефективність у нас пов'язана з окремо взятими проектами, в яких закладено зниження споживання енергії. Проте це тільки окремі проекти, які не дають потрібного сукупного результату. До того ж не слід плутати поняття енергозбереження і енергоефективності. Бо якщо ми просто замінимо вікна в будівлі, то це буде заходом з енергозбереження, але не факт, що він буде енергоефективним. Адже ефективність — це співвідношення вкладеного до отриманого. За його словами, далеко не завжди на це звертають увагу й тому дуже часто проект, пов'язаний зі зниженням енергоспоживання, має вибірковий і неточний характер.

— Енергоефективність — це перелік факторів, заходів, які так чи інакше впливають на кінцевий результат. У випадку з будинком — це споживання енергоресурсів на квадратний метр. Нині ж розраховують результат з точки

зору втрат енергоресурсів на будівлю.

Аналогічна ситуація і на підприємствах. Ми повинні усвідомлювати, що запроваджуємо і що очікуємо отримати. Впроваджувати заходи з енергоефективності на підприємстві потрібно комплексно, враховуючи не лише виробничі напрямки діяльності.

Про ці й багато інших аспектів використанні наявних ресурсів та впровадження сучасних підходів до енергоефективності йшла мова на семінарі, організованому ДП «Черкасистандартметрологія» для керівників підприємств промислової сфери. Учасникам семінару цікаво було обмінятися думками з представниками різних сфер виробничої діяльності області. Серед них — КП «Черкаситеплокомуненерго», ТОВ «Манеж», ТОВ «Черкаський хімічний завод «Синтез», ТОВ «Фабрика агрохімікатів», ТОВ «КБ Технофільтр», ПАТ «Жашківський маслозавод», ТОВ «Золотоніський лікєро-горілчаный завод

«Златогор», ТОВ «Кондитерська фабрика «Меркурій», ПАТ «Дашуківські бентоніти», а також ТОВ «Сучасні торговельні технології». Керівники цих підприємств, реагуючи на виклики сьогодення, приділяють велику увагу питанням енергоефективності та збереження всіх видів ресурсів.

Як повідомив директор ДП «Черкасистандартметрологія» Михайло Чорнопищук, підприємство не залишається осторонь цих питань. У його перспективних планах — підготовка фахівців для проведення енергоаудиту та створення всіх необхідних умов для роботи у цьому напрямку.

Учасникам семінару також розповіли про функціонування систем енергоменеджменту на підприємствах України, серію стандартів ISO 50000, розробку документації і програм з енергоефективності, проведення енергоаудиту з урахуванням вимог міжнародного законодавства та ін.

Енергоефективність по-європейськи

З метою інтенсифікації зусиль у боротьбі за ощадливе використання енергоресурсів у Євросоюзі в жовтні 2012 року після напружених дискусій прийняли Директиву 2012/27.

Це був перший документ, який передбачає комплексний підхід до політики енергозбереження на всіх стадіях виробництва, трансформації та споживання енергії. До цього в ЄС існували тільки документи з окремих аспектів цієї роботи. Згадана директива встановлює чітку юридично обов'язкову мету для Євросоюзу в цілому — до 2020 року скоротити споживання теплоенергоресурсів на 20 відсотків. Уводиться обов'язковий незалежний енергоаудит сторонніми організаціями (раз на чотири-п'ять років) для великих компаній (понад 400 осіб з оборотом більш ніж 1,5 мільйона євро). Малим та середнім підприємствам було вирішено просто рекомендувати такі вимоги за певне стимулювання. Підприємства, які сертифіковані за стандартом ISO 50001:2011, звільняються від проведення аудиту. Основним стандартом цієї серії є ISO 50001:2011 «Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та керівництво до застосування». Це новий добровільний міжнародний стандарт, який можна застосовувати до будь-якої організації, включаючи великі й малі промислові підприємства, комерційні організації, інститути й державні установи, що бажають продемонструвати свою відповідність оголошеній енергетичній політиці шляхом самооцінки та самодекларації про відповідність або шляхом сертифікації системи енергоменеджменту.

Світовий досвід показує, що підприємства, які впроваджують систему енергетичного менеджменту відповідно до міжнародних стандартів серії ISO 50000, уже протягом перших років отримують підвищення енергетичної ефективності у межах 10-20%.

Типові помилки ПРИ РОЗРОБЦІ ТА ВПРОВАДЖЕННІ СИСТЕМИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ

✓ Подекуди простежується нездатність враховувати вимоги нових стандартів, особливо на рівні вищого керівництва. Намагаючись впровадити нові стандарти, подекуди занадто ускладнюють систему. Наприклад, беруться документувати всі вимоги ISO 50001 та діяльність підрозділів підприємства, застосовуючи набір жорстких процедур, які вимагають зміни багатьох чинних положень.

✓ Помилковою є практика зосередження уваги на окремих технічних аспектах та ігнорування системи енергоменеджменту. Удосконалення виробничих процесів та технологій подекуди відбувається без урахування нових підходів до енергетичної політики та впровадження системи енергоменеджменту, нерідко ігнорують перепідготовку виробничо-технічного персоналу.

✓ Як свідчить практика, на окремих підприємствах підтримують одразу дві системи: одну для використання на практиці, другу — для показу зовнішнім аудиторам.

✓ Дехто не бачить цінності внутрішніх аудитів. Приміром, на відповідність ISO 50001.

✓ На впровадження системи енергоменеджменту негативно впливає обмежений обмін інформацією. Наприклад, тільки основна команда бере участь і насправді управляє системою, в той час як ті, хто перебуває поза командою, відірвані від розробки та впровадження заходів.

✓ Для впровадження системи надається недостатньо ресурсів.

Хто платитиме ЗА ПОВІРКУ ЛІЧИЛЬНИКІВ

Кабінет міністрів України постановою від 08.07.2015 р. №474 визначив процедуру подання записів виміральної техніки (результати вимірювань яких використовуються для здійснення розрахунків за спожиті для побутових потреб електричну й теплову енергію, газ і воду), які є власністю фізичних осіб, на періодичну повірку, обслуговування і ремонт, у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж.

Ця постанова набирає чинності 1 січня 2016 року одночасно із Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 5 червня 2014 року №1314-VII.

Документом урегульовані питання доступу до засобу виміральної техніки, його демонтажу (перед повіркою, обслуговуванням та ремонтом) та монтажу (після повірки, обслуговування та ремонту). Одним із найважливіших нововведень, встановлених порядком, є те, що періодична повірка, обслуговування і ремонт (у тому числі демонтаж, транспортування та монтаж) лічильників здійснюватимуться за рахунок виконавців-суб'єктів господарювання, що надають послуги з електро-, тепло-, газо- і водопостачання.

Започатковано конкурс «ЧЕРКАСЬКА ЯКІСТЬ»

З метою поліпшення якості та конкурентоспроможності продукції місцевого виробництва підписане розпорядження обласної державної адміністрації про проведення обласного конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) «Черкаська якість».

Започаткування конкурсу може стати одним із комплексних заходів недопущення на споживчий ринок регіону неякісної, фальсифікованої, небезпечної для життя, здоров'я, майна споживачів та навколишнього середовища продукції.

Разом з тим участь підприємств у конкурсі дасть можливість популяризувати продукцію місцевих виробників, що виготовляють конкурентоспроможну продукцію, піклуються про стабільний випуск продукції європейської якості, досягли успіхів у освоєнні ринку та приділяють велику увагу впровадженню сучасних систем управління якістю. Конкурс сприятиме і насиченню споживчого ринку області товарами гарантованої якості та безпечності.

Такі обласні конкурси якості продукції проводяться і в інших регіонах України. Щорічний обласний конкурс якості є першим етапом для участі підприємств у Всеукраїнському конкурсі якості продукції (товарів, робіт, послуг) — «100 кращих товарів України».